

havn, sammen med Landet; og den Betydning, det har for Videnskabsmændene at komme i Forhold til det praktiske Livs Mænd, og den Betydning, det har for det praktiske Livs Mænd at komme i Forhold til Videnskabsmændene, den har man indset, og derfor har man hidtil støttet denne Bevægelse.

Nu mener man altsaa fra en vis Side, at det er unødvendigt. Jeg begriber ikke Grunden. Der er maaske mange Grunde, bl. a. ogsaa den, som antydedes af det ærede Medlem for Københavns 1ste Valgkreds (Wulff), nemlig at nogle have ment, at Folkeuniversitetsforeningen har en radikaliserende Tilbøjelighed. Jeg gør opmærksom paa, at denne Bevægelse har været under stadig Kontrol fra Universitetets Side. Universitetet har altid sørget for og ogsaa været en Garanti for, at det blev en objektiv Undervisning, som gaves ved Folkeuniversitetet, men naturligvis kan Videnskaben altid siges at radikaliseres — dette Ord ikke taget i politisk, men videnskabelig Betydning. Det, at opfatte en Ting videnskabeligt, er at se den fra Grunden af, altsaa paa denne Maade radikaliseres, og jeg haaber, at det danske Folk og de, som ere de ledende i vort politiske Liv, ikke skulde være bange for en saadan Form for Radikalisme. Paa Aandslivets Omraade er Ulykken, kirkelig set, at de værdifulde Følelser, som et Folk og det enkelte Menneske ikke kunne undvære, i store Kredse af vort Folk ere knyttede til Forestillinger, der ikke have holdt Trop med det videnskabelige Arbejde, og som Følge deraf kunne de let komme ind i en Krise og blive ødelagte. At faa en Forbindelse mellem det videnskabelige Arbejde og det Følelsesforhold, som er knyttet til det praktiske Liv, er noget af det vigtigste i alt Undervisningsvæsen, og det er i alt Fald et Formaal, som Folkeuniversitetet har arbejdet paa at virkeliggøre. Hvorvidt det er lykkedes, tør jeg ikke udtale mig om, jeg tror, denne Institution har gjort det saa godt, som det under de nuværende Forhold er muligt.

Bevægelsen har været under Universitetets Kontrol, men hvis vi ikke bevilge disse 8,000 Kr., vil og kan Universitetet som Statsinstitution ikke have dermed at gøre. Sely om Privatmænd, hvilket muligvis kunde blive Tilfældet, vilde give disse 8,000 Kr., ville og kunne Universitetslærerne i saa Fald ikke administrere denne Bevilling. Det kunne de kun, naar Staten vil være med til at støtte Institutionen. At denne Bevægelse i og for sig skulde dø

som Bevægelse, fordi vi tage disse 8,000 Kr. bort, tror jeg ikke, men den dør som Universitetsbevægelse. Der skal nok være Kredse i vort Folk, som ville optage den for at benytte den agitatorisk, for at radikaliseres den i den Betydning, man netop er bange for, gøre pseudovidenskabelige Forsøg paa at omvurdere Følelsesværdierne paa en saadan Maade, at de egentlig fortabes derved. Det er sandsynligt, at det vil blive gjort, hvorimod Bevægelsen, saa længe den staar under Universitetets Kontrol, vil virke i videnskabelig Retning. De, som frygte for denne Videnskabelighed, skulde netop ikke stemme imod denne Bevilling, thi ere de bange for Svøber, ville de i saa Fald blive piskede med Skorpioner. Enhver vil lægge Mærke til, at dette Frygtmotiv er et overordentligt tarveligt Motiv. I gamle Dage, da Frygten altid havde til Følgesvend Forfølgelsen, var der noget i Frygten, men ingen vover i vore Dage at forfølge anderledes tænkende, og saa er Frygten overfor Aandsbevægelser det dumteste, der kan tænkes. Det eneste, man kan møde Aandsbevægelser med, er andre Aandsbevægelser.

At mine Partifællers Stilling i denne Sag er mig personlig pinlig, fordi jeg har maattet gaa ud fra, at man vilde stille sig anderledes, er forholdsvis let at komme over, thi vi have jo alle vore Skuffelser i det offentlige Liv, men vanskelig vil det være for mig at bære, om man uden videre vil prøve paa at slaadette Bevægelse ihjel. Jeg haaber imidlertid, at der er mange indenfor mit Parti, som ville indse, at det gaar ikke. De have i den Henseende værdifulde Førere baade i den højtærede Kultusminister og i Partiets Ordfører i denne Sag, der nu snart som Ordfører skal forsøge den Kunst at blæse og have Mel i Munden paa een Gang. Det slipper den ærede Ordfører vel over, og jeg haaber, at han i alt Fald ikke stemmer imod Bevillingen.

Der er ikke nogen Grund til at gaa nærmere ind paa denne Sag, som er drøftet meget nøje, jeg har kun villet udtrykke min Beklagelse af det, som ikke er sket, og mit Haab om, at der vil være mange i mit Parti, som ville gennemtænke denne Sag meget nøje, før de følge vore Fæller i Finansudvalget.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Appel): Den ærede Ordfører (Laursen) var saa elskværdig at rette en Tak til mig for de mange Ændringsforslag, der ere komne til Finanslovens tredje Behandling paa det kultusministerielle